

Lewisova slika pre-mogovne situacije

Predsednik rudarske unije, zaslišan pred senatnim odsekom, je razkril zaroto baronov premoga in železnice proti organizaciji. Posvetil je tudi na privatno policijo. Združitve premogovniških družb edino zdravilo zoper večno krizo.

Washington, D. C. — John L. Lewis, predsednik rudarske unije United Mine Workers of America, je v sredo pred senatnim meddržavnim trgovskim odsekom nastopal v vseh detajlih situaciji, v kateri se danes nahaja premogovna industrija v Združenih državah.

Lewis je bil prva priča pred odsekom, ki preiskuje stavko rudarjev. Zaslišani bodo tudi ostali odborniki in voditelji rudarske organizacije, nakar pridejo na vrsto lastniki premogovnikov in železnice. Zaslišanje bo trajalo najmanj deset dni.

Predsednik rudarske unije je povedal, da je star 48 let in v šestnajstem letu je začel delati v premogovniku v Iowi, kjer je njegov rojstni kraj. Petnajst let je delal pod zemljo. Izahaja iz stare rudarske rodbine. Njegov oče je delal v rovin v Walesu na Angleškem, odkoder se je priselil v Ameriko.

Predsednik odseka, senator Watson, je vprašal Lewisa, kako bi mogel po njegovem mnenju kongres rešiti premogovno krizo, ki se s malimi presledki vleče že 75 let.

"Deloma s konsolidacijo premogovnikov, s čemer se odpravijo duševne metode konkurence med kompanijami," je odgovoril Lewis. "Na ta način izgine konkurenca in večna bojazen. Obe stranki, rudarji in operativci, sta v slabem položaju. Premogovna industrija bi morala biti organizirana tako kot je jeklarska industrija."

Lewis je nadaljeval, da je med premogovniškimi kompanijami divja tekma za trge in profit, za vsako izgubo pa se kompanije hočejo naplatiti na račun rudarjev. Krivda pa ni samo na premogovniških baronih. Železnice nosijo velik del odgovornosti.

Za vzgled je navedel železniško družbo Chicago, Milwaukee & St. Paul. Dva premogovnika v okraju Appanoose v južni vzhodni Iowi počivata že od aprila lanskega leta iz razloga, ker omenjena družba ne kupuje več premoga iz teh jam. Družba se je pridružila zaroti in ne jemlje več premoga v svrhu, da bi mogla premogovniška družba zločiti odpor rudarske unije in znižati mezo, nakar padejo cene premogu. Železniki družba naj plačuje premog iz drugega kraja po \$6 kakor iz Iowe po \$3, samo zato, da upogne rudarsko organizacijo in zdrobi medzno lestvico. Tako dela tudi Pennsylvania železnica, ki je bojkotirala

V jamaš West Virginije je nekoliko manj nezdod

Največ žrtve so zahtevale pod-sutbe. — Plinске razstrelbe niso ubile nobenega rudarja.

Elkins, W. Va. — Poročilo rudniškega državnega departmanta pokazuje, da so se letos v mesecu januarju nesreče v premogovniških jamaš, ako se šteje le-tošnjih nesreč primerja s šte-vilom nesreč v mesecu januarju leta 1927. Letos je bilo v mese-cu januarju 35 nezdod a smrt-nim izidom, lani v mesecu janu-rija pa 41, ali šest več kot letos.

Strop se je podri in smrtno po-škodoval eden in dvajset rudar-jev. Deset rudarjev je pone-re-čilo smrtno pri transportaciji premoga iz premogovnikov. Plin-ske razstrelbe niso ubile nobene-ga rudarja. Enega je ubila elek-trika, dva sta pa smrtno pone-arečila v jamiču. Ene smrtna ne-zgoda se je pa pripetila zunaj premogovnika.

Smrtna nesreča se so dogodile po okrajih in sicer v okraju Ra-leigh 10, McDowell šest, v okra-jih Fayette, Marion in Mingo pa po ena.

H. M. Lambie, rudniški nad-zornik, je zopet izdal svarilo g-lede plinskih eksplozij. Te nezdode so najbolj številne v Zapadni Virginiji pozimi in spomladi. Rudniški nadzornik meni, da se te nesreče lahko preprečijo, ako bodo kompanije nastavile vestne in delavne nadzornike v zadost-nem številu, ki bodo trajno pre-iskavali premogovnike in pazili na to, ako se zbira treskačoji plin, obenem pa rudarje opozor-jejo na nevarnost plinskih raz-strelb.

Rudniški nadzornik dalje pri-poroča, da se val premogovniki, v katerih je veliko premogovega prahu, potresejo s skalnati pre-brano, ne glede na to, ako se v njih zbira ali ne treskačoji plin. Previdnost je na mestu pred eksplozijo in ne po nji, kaj-ti po toči svoniti je prepozno. Odvisno je torej od premogovni-ških kompanij, da se preprečijo eksplozije s silnim učinkom v premogovnikih.

Komadija v Ženevi

Ogrska afeta glede strojne "re-šene" na zaprtimi vratih.

Ženeva, 8. marca. — Svet Li-ga narodov je večeraj "rešil" pri-tožbo male entente italijansko-madžarskih strojne s tem, da je na privatni seji zaključil, da pojde komisija treh mož na Ogr-sko in preleže zadevo.

Angleški zunanji minister Chamberlain, ki je predlagal preiskavo, je rekel, da bi bilo ze-ro "nevarno", če bi se afeta pra-la na javni seji. Italijanski dele-gat Scialoja je pritrdil Cham-berlainu.

Ogrski delegat, general Tanc-zos, je dejal, da so strojnice po-tovalce čez Ogrsko na Poljsko in da je mala ententa napravila iz-muhe konja. Po njegovem mne-nju je preiskava nepotrebna, ker že bolj polabna odnosa med Ogrsko in malo entento. Rumun-ski zunanji minister Titulescu je nato ostro zavrnil ogrskega delegata.

Brand, francoski zunanji mi-nister, je vztrajal, da mora Ogr-ska povedati, kje je dobila stroj-nice in zakaj je kljubovala Ligi narodov s tem, da je strojnice uničila v St. Gothardu.

Zastopniki Holandije, Fina-ke in južnoameriške republike Chi-le bodo vodili preiskavo.

Nadaljnih 16 vstašev ubitih v Mehiki.

Mexico City, 8. marca. — Voj-ni urad poroča, da je bilo večeraj v raznih krajih države Jalisco ubitih 16 klerikalnih vstašev, med katerimi so štirje vodite-lji.

JACKSONVILLE- SKA PODOBNA ODVEZNA

Delavski tajnik Davis bo obiskal senatorja Goodina. — Pri sklopanju Jacksonvilliske po-godbe ni bil navzoč.

Pittsburgh, Pa. — Delavski tajnik James J. Davis je izjavil a povdarnost, da je Jacksonvill-iski sporazum smatral za obvez-no pogodbo Jacksonvilliske po-godbe, ki je bila sklenjena leta 1924 med zastopniki premogov-niških podjetnikov in rudarjev.

Podjetnik pravi, da so nje-govi delavci člani organizacije In-ternational Shovel Runners U-nion in da kompanija ni imela nikdar stikov s rudarsko orga-nizacijo United Mine Workers. Kompanija nima deputitjev in "železne premogovne policije," ker kompanija raje preneha s delom, preden nastavi take stražnike, da čuvajo njeno last-nino, je rekel Salkheld.

Razkrinkanje klanovstva v Indiani

Zaslišanje bivših klanovskih uradnikov. — Akcija, da se odvzame čarter klanovski or-ganizaciji, v teku.

Indianapolis, Ind. — Klanov-stvo kot politična oligarhija v državi Indiani je bila te dni razkrinkana, ko je več bivših klanovskih uradnikov podlo svoje izjave glede klanovskih aktivnosti v točki, ki jo je vi-sil Arthur L. Gilliom proti klanovcem. Gilliomov namen je, da sodišče odvzame čarter klanovski organizaciji v Indiani in da na ta način uniči klanovska aktivnosti.

Samuel H. Bemenderfer in E. R. Stinson, bivša klanovska uradnika, sta podala svoje izja-ve o klanovskih aktivnostih. Klanovci je reprezentiral Charles J. Orblison, klanovski odvetnik iz Indianapolis.

Bemenderfer je pripovedoval, kako je D. C. Stephenson, bivši klanovski smaj, ki se sedaj na-haja v dosmrtnem zaporu radi umora neke mlade ženske, aku-lal s pomočjo klanovske organi-zacije, katera je bila popolnoma pod njegovo kontrolo, poslati politični car v državi. Stephenson je imel izvrstno urejeno svezs s svojimi pobočniki, kate-re je imel nastavljen v vseh okrajih države. V tridesetih minutah je lahko vsakega tele-fonično obvestil in mu dal navo-dila, kako mora postopati v raz-nih političnih zapletljajih. Po-bočniki so mu tudi redno poro-čali o situacijah, ki so se razvile v njih okrožju.

Bemenderfer je dejal, da so v njegovem okraju nabrali nad 90 tisoč dolarjev za klanovsko organizacijo, predno je ta dobila poslovilno v državi. Osemnajst tisoč dolarjev od omenjene vsote je bilo porabljenih za nakup klanovskih mask in regalij. Stephensonu so kupili avtomo-bil Packardovega sistema za tri tisoč dolarjev. Ostala vsota pa je bila porabljena v politično-korupcijske namene.

V organizaciji so prišli na sled raznim sleparijam glede klanovskega denarja, ki je prihajal od članstva. Klegle Willi-am Cahill je bil obtožen, kar se mu je tudi pozneje dokazalo, da je poveril več tisoč dolarjev. Poneverbe in sleparije, ki so jih vršili klanovski uradniki, so se yrsile na debelo, kar je povzro-čilo v organizaciji spore, ki so dovedli do razsula organizacije. Klanstvo je začelo protestirati, posebno protestantovski prid-jarji, ki so bili pred leti skoro vsi člani klanovske organizacije. Tak je sedaj položaj klanov-ske organizacije v državi India-ni.

250 muštranih v Galiciji.

Varšava, 8. marca. — Polci-ja v Lvovu je večeraj aretirala 250 nacionalistov, ki so prejšnji dan uprizarili pogrom na žide in jih mnogo pretepeli do krvi in nezavesti. Nacionalisti so jezni, ker so bili štiri tizje izvoljeni v Galiciji pri volitvah zadnjio nedeljo.

Abercizje so odpravljene!

Chicago, Mrs. Emma Schulz, 68letna babica, je bila v sredo aretirana in grozi ji obtožba u-mora vlad apodne operacije, katero je izvršila na 24letni in omočeni Lucille M. Smith, 4883 Winthrop Ave. Mrs. Smith je umrla.

Stavkarji obloženi napada s kamenjem

Podjetnik trdi, da so njegovi de-lavci organizirani.

Pittsburgh, Pa. — H. B. Salk-held, predsednik Radiant Gas Coal kompanije, ki obratuje od-pri premogovnik s parnimi lo-patami v Racoonu blizu Bur-gettstownu, toži, da so simpa-tičarji stavkarjev kamenjali nje-gove delavce.

Salkheld izjavlja, da je več ko dve sto oseb hodilo sem in tje — gorindol — in metalo kame-nje. Končno so se tem ljudem pridružil še šolarčki.

Podjetnik pravi, da so nje-govi delavci člani organizacije In-ternational Shovel Runners U-nion in da kompanija ni imela nikdar stikov s rudarsko orga-nizacijo United Mine Workers. Kompanija nima deputitjev in "železne premogovne policije," ker kompanija raje preneha s delom, preden nastavi take stražnike, da čuvajo njeno last-nino, je rekel Salkheld.

S STAVKOVNEGA PREMGOVNEGA POLJA V OHIU

Rudarji obsojeni zaradi kršenja sodnijske prepovedi. — De-monstracija pred premogov-nikom v Yorkvillu. — Stavko-kaz oropen.

Columbus, O. — Osem rudar-jev, ki so bili obtoženi, da so podžigali k nemirom in da so kr-šili sodnijsko prepoved, je bilo obsojenih v zapor.

Anthony Minerich je bil obso-jen na 45 dni zapore, da je ob-drževal podžigajoče govore v Dillonvalu. Drugih sedem je bi-lo obsojenih na obtožbo, da so demonstrirali pri premogovni-ku Dorothy blizu Steubenville, ki je lastnina Y. in C. Coal kom-panije.

John Kralick je bil obsojen na pet dni zapore, Alex Felzan, Andy Likorick, Steve Vohanch, Louise Mosie, John Oboza in Jos Kure pa vaak na trideset dni za-pora.

Sodnik Hough je dejal, da je postopal zaradi tega tako milost-no, ker je to prva kršitev sod-nijske prepovedi. Drugič, je me-nil sodnik, bo sodil bolj ostro.

Pri premogovniku Yorkville v okraju Jefferson je demonstri-ralo okoli dvesto rudarjev. Ar-ritirana je bila samo ena oseba, ki je obtožena, da je obdrževala podžigajoče govore.

Polkovnik Don Caldwell je sporočil, da v okraju Belmontu ni potrebno ustanoviti kuhinje, v katerih bi dobivali stavkarji južno bresplacno. Svojemu po-čelju je dodal, da razmere v tem okraju niso tako slabe, da bi bi-la otvoritev kuhinje za delitve juhe potrebna. Mleko in jedila za deteta se bodo samo tam ran-dalevala, kjer je to potrebno.

V zvezi s potrebnostmi, ki je bil poslan v St. Clairville so bi-li tudi slamsniki in kopalna obla-ke. Kaj naj rudarji počno s ta-kimi rečmi v tem letnem času, je seveda vprašanje.

Stiri premogovniške družbe, ki imajo svoje premogovnike v okrajih Jefferson, Belmont in Harrison, so na sodišču vložile petelijo za lagon organiziranih rudarjev in njih družin iz stano-vanji. Te kompanije so: Clarkson Coal Mining kompanija, Warner Collieries, Wheeling in Lake Erie Coal kompanija in Booner Coal in Coke kompanija.

Warner kompanija trdi, da i-ma pri premogovniku Crabapple št. ena 82 hiš in 99 pri premo-govniku Wolf Run. Boomer kompanija želi zagnati organi-zirane rudarje in njih družine iz dvajset hiš pri premogovniku Ross, Wheeling in Lake Erie kompanija pa iz 24 pri premo-govniku Dun Glen in iz devet pri premogovniku pri Dillonva-lu. Clarkson kompanija pa želi pognati rudarje in njih druži-ne iz 81 hiš pri premogovnikih št. 1 in 2, Crow Hollow. Sodnik Benson W. Hough je noločil dne 24. marca za zaslišanje.

Nick Snyder, stavkokaz, ki de-la v premogovniku Provident, trdi, da je bil oropan za \$34, ko je šel v Wheeling, da se odpelje obiskat svojo ženo v Cleveland.

Strašno razmere v prvem distriktu rudarske unije

Premogovniške kompanije se smejejo v pest, rudarji se pa ubližajo med seboj.

Wilkes-Barre, Pa. — Po umo-ru Alex Campbella, bivšega čla-na mednarodnega odpora rudar-ske organizacije, in Peter Reil-lyja, dveh voditeljev boja za od-pravo sistema kontraktorjev v premogovnikih Pennsylvania Coal kompanije, podružnice Erie železnice, je prišel boj za avobo-do govora na antracitnem polju.

Ko je šupan Gillespie zapri dvorane za shode v Pittstonu, kjer je bil ubit Campbell, je pri-šel v to pokrajino Edgar Bald-win, ravnatelj Ameriške unije za civilne svobodščine, da poma-ga izvajevati avobodo govora. Na njegov nasvet je bil shod v pittstonaki orošarni odpovedan in Baldwin je svetoval delavcem, da ne bodo kršili nobenega zaka-na, ako nastopajo na ulicah s črnim tulom kot znakom žalosti na rokavilih.

V tej pokrajini se zdaj naha-ja tudi Robert W. Dunn, odbor-nik Unije za civilne svobodščine in bo dajal navzete v boju za avobodo govora. Podpiral bo od-bor za obrambo Sam Bonita, Steve Mendolita in Adam Mo-laskija pri prisiljevanju obdržava-nja shodov in voditi obrambne po-ise. Po tem, ko je bil ustre-ljen Agat v pisarni distriktnega urada rudarske organizacije, so bili aretirani trije rudarji. Ti trije rudarji izjavljajo, da je A-gat skušal streljati prvi, a Be-nito ga je prehitel. Kralu za-tem, ko je bil Agat ustreljen, je pital Sam Green, za njim pa Campbell in Reilly.

Casnik v Scrantonu in Wil-kes-Barre poročajo, da rudarji zahtevajo resignacijo Capellini-ja kot distriktnega predsednika. To zahteva tudi odbor za pritot-bo Glen Alden Coal kompa-nije.

Zlo kontraktorskega sistema je v premogovnikih Glen Alden kompanije ravnotako razširje-no kot v premogovnikih Pen-nsylvania Coal kompanije. Sploš-ni odbor za pritotbo je sprejel resolucijo glede Capellinjeve re-signacije. Ta se glasi:

"Ker sta sedanjí boj in nemir v prvem distriktu posledica ža-lostnih razmer, ki so jih povzo-čile kompanijske pogodbe in oddajanje dela posameznikom v kontrakt, in ker sta bila umorje-na dva delavna unijaska člana, četimo člani in njih svojci, da je v interesu miru in harmonije v prvem distriktu, da takoj po-ložite svoje resignacije." Pod-pis: D. G. Jones, predsednik, A-dam Lubinski, tajnik.

Capellini je bil izvoljen leta 1923 kot radikalec distriktnim predsednikom. Podpiral so ga komunisti po svoji znani razdi-ralni taktiki. Komaj je bil izvo-ljen predsednikom, je pozabil na vse svoje obljube, ki jih je dal rudarjem, da se bo bojeval proti kontraktornemu sistemu. Kon-traktorji napravijo pogodbo s kompanijo za del premogovne šile. Tako sami najamejo delav-ce, kompanije se pa na svit na-čin umaknejo odgovornosti, češ, da niso odgovorne za kršenje pogodbe, ki jih napravi kontrak-tor, Campbell je bil odločen na-sprotnik kontraktnega sistema.

Denar vozil v samokolnici.

New York. — Star in razca-pan zamorec je pehal pred seboj oguljeno in škrapajočo samoko-nico po ulicah Trinitada. V sa-mokolnici je bil zaboj pokrit s umazanijim žakljem. Šest zabojev je pripeljal na pomoč in nihče se ni zmenil zanj. Nihče ni vedel, da vozi čisto zlato. V šestih za-bojih ga je bilo za \$100,000. Zaboji so bili naloteni na parnik in 7. t. m. so bili izločeni v New Yorku — in četa policistov je spremlja truk do zvezne rezerv-ne banke. Ampak v Trinitadu ne potrebujejo policajev.

Anglija pošilja letala in tanke v Male Azije

Jeruzalem, 8. marca. — Dva-ndvajset aeroplanov in sedem tankov je bilo danes poslanih na mejo Transjordanije valed gi-banja arabskih vahabiških čet pod sultanom Ibn Saudom.

London, 8. marca. — Anglija je že pripravljena, da zadusi v krvi revolto arabskega vladarja Sauda, svojega blivšega zavezni-ka in prijatelja, ki je zdaj na-povedal "sveto vojno" angli-skim kolonijam v Mali Aziji. Vo-jnske čete s topovi, tanki in le-tali se zbiraajo v Palestini, Egi-ptu in Indiji.

Ugrabitelj deklice obsojen.

Chicago. — John H. Mason je bil v sredo obsojen v dosmrtno jrcu, ker je pred par tedni ugra-bil in zlorabil neko osemletno deklico.

DESET OSEB ZGORELO.

Mati našla smrti v plamenih, ko je skušala rešiti svoje otroke.

Quebec, Kanada. — Deset oseb je izgubilo svoja življenja v plamenih, ki so uničili stano-vanje Thomas Clieheja 6. t. m. Med mrtvimi je tudi mati osemih otrok, ki jih je skušala rešiti iz ognja.

Senat noče odpoklicati četi.

Washington, D. C. — Hefli-nova resolucija za odpoklic po-morščakov iz Nikaragve je bila v sredo zavrnjena v odseku zu-nanjih zadev. Borah, predsednik odseka, je rekel: "Zdaj, ko smo že tako daleč zagazili v Nikara-gvi, je najboljša, da počakamo še toliko časa, da se tamkaj iz-vrše predsedniške volitve, na-kaar odidemo za vedno."

Agitacije za "Prosveto"

